

PUNJABI
PAPER – III
ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ – III

NOTE: This paper is of two hundred (200) marks containing four (4) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

ਨੋਟ : ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਸੋ (200) ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਖੰਡ ਹਨ। ਪਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ।

SECTION - III

ਖੰਡ - III

Note : This section contains five (5) questions of twelve (12) marks each. Each question is to answered in about (200) words.

(12×5=60 marks)

ਇਸ ਖੰਡ ਵਿਚ ਪੰਜ (5) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰਾਂ (12) ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ (200) ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ।

(12×5=60 ਅੰਕ)

21. ਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੱਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
22. ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕਾਵਿਸਾਸ਼ਤਰ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
23. ਕੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ? ਕਿਹੜੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
24. ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਲੰਬੀ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਕਵਿਤਾ: ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨਾ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
25. ਪੰਜਾਬੀ ਖੋਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਮਾਤ੍ਰ ਵਧਾ ਤਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਣਾਤਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਸਕਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿਉ।

SECTION - IV

ਖੰਡ - IV

Note : This section consists of one essay type question of twenty (20) marks on any of the given topics and one question on practical criticism of twenty (20) marks. Both are to be answered in 500 words each.

(20x2=40 marks)

ਇਸ ਖੰਡ ਵਿਚ ਵੀਹ (20) ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨਿਬੰਧਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਬਾਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਹ (20) ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਹਾਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਦਾ ਉੱਤਰ 500 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਦਿਉ।

(20x2=40 ਅੰਕ)

26. (ੳ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਤੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ:

ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਭਿਆਚਾਰੀਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਰੁੱਖ
ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਾਵਿ ਉੱਪਰ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ-ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ
ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਖੜੋਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਰਨ
ਜਾਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੀਤਮਈ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਵਿਹਾਰਿਕ ਅਧਿਐਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ:

ਮੇਰੀ ਤ ਮੰਦਰ ਉਂਗਰਿ ਚੜਨੀ ਤ ਹੋਇ ਜੜਾਉ ॥

ਕਸਤੂਰਿ ਭੁਲਾ ਵੀਸਰੈ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਚਾਉ ॥

ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੁਲਾ ਵੀਸਰੈ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੧॥

ਰੋਇ ਜਾਨੁ ਜੀਉ ਜਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥

ਜੇ ਆਪਣਾ ਗੁਰੁ ਪੁਛਿ ਦੇਖਿਆ ॥

ਅਵਰ ਨਾਹੀ ਬਾਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਧਰਤੀ ਤ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜੜਤੀ ਪਲਘਿ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥

ਮੋਹਣੀ ਮੁਖਿ ਮਣੀ ਸੋਹੈ ਕਰੇ ਰੰਗਿ ਪਸਾਉ ॥

ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੁਲਾ ਵੀਸਰੈ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੨॥

ਸਿਧੁ ਹੋਵਾਂ ਸਿਧਿ ਲਾਈ, ਰਿਧਿ ਆਖਾਂ ਆਉ ॥

ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ਬੈਸਾ, ਲੋਕੁ ਰਾਖੈ ਭਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੮॥
 ਸੁਲਤਾਨੁ ਹੋਵਾਂ ਮੇਲਿ ਲਸਕਰ, ਤਖਤਿ ਰਾਖਾ ਪਾਉ ॥
 ਹੁਕਮੁ ਹਾਸਲ ਕਰੀ ਬੈਠਾ, ਨਾਨਕਾ ਸਭ ਵਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ, ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੯॥੧॥

ਜਾਂ

ਵੈਰੀ ਨਾਗ ਤੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਝਲਕਾ
 ਜਦ ਅਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਜਦਾ
 ਕੁਦਰਤ ਦੇ 'ਕਾਦਰ' ਦਾ ਜਲਵਾ
 ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਇੱਕ ਸਿਜਦਾ,
 ਰੰਗ ਫੀਰਜ਼ੀ ਝਲਕ ਬਲੌਰੀ
 ਡਲੁਕ ਮੌਤੀਆਂ ਵਾਲੀ
 ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਆ ਆ ਜਜ਼ਬ ਹੋਇ
 ਜੀ ਵੇਖ ਵੇਖ ਨਹੀਂ ਰਜਦਾ।
 ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਦ ਸਰੋਦ ਸੁਣੀਵੇ
 ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਰਸ ਛਾਇਆ
 'ਚੁੱਪ ਚਾਨ' ਫਿਰ ਰੂਪ ਤਿਰੇ ਵਿੱਚ
 ਕਵਿਤਾ ਰੰਗ ਜਮਾਇਆ
 ਸਰਦ ਸਰਦ ਪਰ ਛੁਹਿਆ ਤੈਨੂੰ
 ਰੂਹ ਸਰੂਰ ਵਿੱਚ ਆਵੇ
 ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ, ਅਡੋਲਾ ਹਾਠ
 ਤੈਂ ਕਿਹਾ ਜੋਗ ਕਮਾਇਆ

ਜਾਂ

ਮਿਆਨੀ ਨਦਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਦਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਨਦਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ
 ਮਿਆਨੀ ਨਦਰ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਆਪਣਾ ਵਸਤੂ ਵੇਸ਼ ਬਦਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਲਟ
 ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਲੰਮੀ ਨਦਰ ਦੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਆਰਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਜੋ ਆਮ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਕਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਨਣ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਦਿਸਦਾ
 ਨਹੀਂ। ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਦੋਂਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਜੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗੂ ਰੋਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਪੱਲੇ ਪਵੇਗਾ? ਕੀ ਸੂਰਜ ਆਪਣੀ ਅੱਖ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ
 ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ
 ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਹੀ ਦਿਸਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਲਿਸ਼ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਨਾ ਲੱਭਦਾ ਹੋਵੇ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਖਿਆਲ
 ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੈਂ ਆਖਾਂ ਕਿ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਸੂਰਜ ਹੀ ਦਿਸਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

FOR OFFICE USE ONLY

Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained						
1		26		51		76	
2		27		52		77	
3		28		53		78	
4		29		54		79	
5		30		55		80	
6		31		56		81	
7		32		57		82	
8		33		58		83	
9		34		59		84	
10		35		60		85	
11		36		61		86	
12		37		62		87	
13		38		63		88	
14		39		64		89	
15		40		65		90	
16		41		66		91	
17		42		67		92	
18		43		68		93	
19		44		69		94	
20		45		70		95	
21		46		71		96	
22		47		72		97	
23		48		73		98	
24		49		74		99	
25		50		75		100	

Total Marks Obtained (in words)

(in figures)

Signature & Name of the Coordinator

(Evaluation)

Date